

رامان له ئەجىنداكانى دوو سەرۆكى كورد و ئەركەكانىان ! .

خەتاب سابير

khatabs@hotmail.com

01-07-2005

نزيكه‌ي سى هەفتە لەمەوبەر ، پاش مشتومرىكى زور ، يەكىتىي و پارتىي ، گەيشتنە ئەوهى پرۇژەكەي پارتىي بۇ سەرۆكايەتى هەريمى كوردىستان بەكەميك دەستكارىيەو ئىمىزابكەن و بەپارلەمانى كوردىستاندا تېپەپى بکەن . پارلەمانىك كە دكتور بەرھەم سالىح ، ئومىدى ئەوه بۇو كە پارلەمانىكى كارتۇونى نەبىت ، مام جەلال و مەسعود بارزانى بۇ بىزەي مىدىياكانىش بىت ، خوازىار بۇون ئەندامەكانى ئەم پارلەمانە هەر تەنها ئەھلى چەپلەو دەست بەرزىرىدەنەو نەبن. بەلام راستىيەكان شىگەلىڭىن و فابرىيەرىنىش شىتىكى تر.

بۇ دەنگان لەسەر پرۇژەي ياساى سەرۆكايەتى هەريم و بۇونى مەسعود بارزانىي بەسەرۆكى هەريم ، هەر 111 ئەندامەكەي پارلەمان ئەوهندە زىاد لەپىۋىست دەستيان ھەلبىرىبۇو ، خەرىك بۇو بالىيانلى بىتىدەوە. باشە ئەى كارتۇونىي چىيە، ئەگەر لە 111 نويىنەرى خەلکى كوردىستان ، تاكە يەك ئەندامىش نەيوىرا ! ، يان حەزى نەكىد دەستى بەرزىنەكاتەوە! ئايا بەبۇونى بارزانىي بەسەرۆكى هەريم ، كوردىستان ھەنگوين بە روبارەكانىدا دەرۋات ! ، ئايا ئەمە ئۆخۈنۈكى ئەفسۇنوناوابىيە! ، يان دىدىتكى رىالىزمىيانەي نوئى ئىلىيەتى دەسەلاتدارانە بۇ پرسە سىاسيي و ستراتيژىيەكانى كوردىستان! . ئايا ئەم تەقدىسىكىدىنى سەرۆكى حىزب و سەرۆكى حكومەت و سەرۆكى ولات و سەرۆكى هەريم ... بۇ خۆي بىنیاتنانى وەھمىكى دىكتاتۇرپەيانە نىيە لە كوردىستاندا!

ئەم دەنگانە ، بەم پېزە پەتىيە ، بەپېزە سەددە ، نەك ھەر ھىچ سەرەتايىتىرين پەننېسىپەكانى ديموكراسىي و لۇزىكىكى سەردەم و ئازادىي تىادا نىيە ، بەلكوو رېك كۆپپىيەكى پارلەمانەكانى سەدام حوسىن و حوسنى موبارەك و عەلى عەبدوللايە، تەنانەت بەتۆزى پارلەمانەكانى ئەمېرىكى لاتىن و پەرويز موشەرفى پاكسانىش ناگات ، ئاخۇ ئەم پارلەمانە چۈن دەكىر، جىيى مەتمانە خەلکى كوردىستان بىت ، كە جلەوى گەورەو بچۇوكى ئەندامەكانى ، بەدەستى حىزبەكانى خۇيانە؟. لە پرۇژئاوا ، ئەندام پارلەمانىك دەكىر بەپەندى زەمانە ئەگەر دللسۆزىي و گۈي قولاغىي بۇ حىزبەكەي زىاتر بىت تا بۇ گەل و ولاتەكەي ، لە پېشە سىاسيي و ياساىيەكەيدا.

بۇ ئەوهى خۆمان تووشى سەرگەرمىي و ھەلچۇونى سەرپىيى نەكەين ، دەبىت كەميك ئاوار لەرابردووى چەند مانگ و چەند ھەفتەي پېشىو بەدەينەوەو ھەرەوھا بەقسەكانى مام جەلال و كاك مەسعود بىت لە دانىشتىنى پارلەماندا لەپرۇژى 14-06-2006 دا ، ئەوان بەبى يەكتىر نەيادەتوانى نەبىن بەسەرۆكى عىراق و نە بەسەرۆكى هەريمى كوردىستان ، ئەمە راستىيەكە ھەمووكەسىكى سادەيى

کوردستان و ههموو ئهوانهش که ئاگاداری رهوشى سیاسىي کوردستان، دهیزانن . ئەم دوو حىزبە هىچجان ناتوانن ئهوى تريان بەيەكجاري بەركەناربخات و هىچيشيان بەبى ئهويتريان هىچى پى ناکریت لە ئاست حکومەتى عىراق و هاوکىشە سیاسىيەكانى ناوجەكەو جىهاندا .

سەرۆكى هەريم ، لەماوهى رابردوودا زوو زوو دەيگوت "من پىشمه رگەي" کوردستانم و هەر پۆستىكىش وەرېگرم هەر پىشمه رگەرم" ، بەلام بەداخوه ، لەكىشەكانى نىوان سەركىدايەتى پارتىي و يەكىتىيدا ، نەك هەر رۆللى پىشمه رگەيەكى نەبىنى ، بەلكوو وەك سەركىدە خىل لە پيرمام دانىشتبوو، هەتا سەرۆكى عىراق نەھات بۇلاي نەگەيشتنە ئەنجام، ئاخىر بۇ دەيىت ئەگەر كەسىك خۆى بەخزمەتكارى گەلەكەي بىزانىت و ئامادەبىت قوربانىي بۇ گەلەكەي بادات، بۆچىي نابىت بچىت بۇلاي مام جەلال، دىارە نەك بۇ بەغداد ، بەلكوو بۇ سليمانى ، كە بەتەمەن لەئەو گەورەترە ، بەپۈست لەئەو بەرزترە، سەرەپاي ئەوهى لە سیاسەت و کارى دىپلۆماسىدا ، شتىك نىيە ناوى ورگەرن و خۆبەزلىانى بىت، لە ئاست بەرژەوەندىي بالا و ستراتىزىي گەلدا. ئەم خۇوهى بارزانىي كە خۇويەكى بەنەمالەيى و پاترياركىي سەرددەمە كۆن و تارىكەكانە و لەپىرى ئەم وەھمى (ناچم بۇ لاي كەس ، هەموو كەس دەبى بۇلام بىت) نەخزمەت بە گەلى کوردستان دەكتات و نە چىتىش حىسابىكى لە هاوکىشە سیاسىي و ناوجەيىەكاندا بۇ دەكرى . هاوکات و بىنای سەركىدەيەكى كۆنسىيەقەتىف و ترادسيۆنپارىزى جومگەكانى عەشىرەت و ھۆز و خىل ، بە خەلک دەناسىننیت .

بەراسىتىي ، سەرەپاي كەموکورىيە سیاسىيەكانى سەرۆكى عىراق، ئەوا مام جەلال ئەگەر زۆرىشى داشكىاندبى بۇ كاك مەسعود، ج بەھانتە زۆرەكانى بۇ پيرمام ، ج بە موبادەرە سیاسىيەكانى، بەدلەننەيەوە مېزۇو بە جۇرىك لە ئازايەتىي و هەلۋىستى باش بۇي دەنۋوسيتەوە، بى گومانىش خزمەتىكى زۆرى كرد بۇ لەيەكتىرنىزىكىرىدەنەوە بىروراى جىاوازى هەردوولا. بەپىچەوانەوە ئەوانەي بەدەورۇپىشى مەسعود بارزانىيەوە بۇون نەك هەركەمتەرخەمەيان كرد بەرامبەر بەسەرۆكى حىزبەكەيان، بەلكوو كەمتەرخەمەي و تەنانەت گوناھىشيان كرد بەرامبەر گەلى كورد و دۆزى سیاسىي كورد و پرسى چارەنۇوپىسازى كورد (كەدەللىم چارەنۇوپىساز ، مەبەستم لە دەستراڭەيىشتە بە شەرى دەستتۈر و پرسى كەركۈ بەيەك دەنگىي)، زووش يان درەنگ سەرۆكى هەرىم ئەم راستىيانە باش تىيەگات، كە دەبۈوايە رۆللى سەرۆكىكى و لەخۆبۇرۇدوو پېشانى كۆمەلانى خەلکى کوردستان بىدایە .

بۇ يەكەجارە ، پىيم وايە هەردوو سەركىدەي ئەم دوو حىزبە، كەمىك نزىك لە خواست و ئارەزووەكانى زۆربەي خەلکى کوردستانەوە قىسە بکەن هەر هىچ نەبى لە هەلائى ئاشتىي و ئاشتەوايىدا خۆيان نغۇرۇ كردىبوو . دىارە مام جەلال زىاتر دەبۈستە كاراكتەرى پۈستەكەي خۆى ون نەكتات لەناو گەرەلۈولى وشەو حەزو ئارەزووە زۆرەكانى بۇ قىسە كەن، بە پىچەوانەشەو مەسعود بارزانىي دەبۈست ، هەلى ئەو بقۇزىتەوە بۇ وردىكىدەنەوە سەرخەتى بەرnamە سیاسىيەكەي لەداھاتوودا باشىتىين دەستەوازىھى سیاسىي كارىگەر بۇ دەشىنن . بەلام ئەگەر هەستىيارتىين و گىنگتىين هەلۋىستە سیاسىي لەسەر پرسە سەرەكىيەكانى کوردستان بىت، ئەوا ئەم هەلۋىستە سیاسىيە كېشىيە خۆى لە گەراندەنەوە بەپەلەو بى ئەملاؤئەولاي كەركۈك بۇ سەرەرىمى کوردستان و يەكەدەستى لەسەر

شهپری دهستوردا دهبینیته وه ، ئەمەش داخوازییەکى جەماوەرىي گەلى كورده و سەرۆكى هەرييمىش لەمەدوا نابىت كار بۇ ئەجيىنداي حىزبىي و دەستكەوتى حىزبىي بكتا ، دەبىت كار بۇ گەرانەوهى دلى كوردىستان نەكتا ، بەلكوو كار بۇ گەراندنهوهى كەركوك بكتا . بەواتايەكى تر كار بۇ جىبەجىكىنى دروشمىكى پارتىي نەكتا ، كار بۇ جىبەجىكىنى دروشمى زۆرىنەي گەلى كورد بكتا .

گەراندنهوهى كەركوك بۆسەر جوگرافىي سىاسىي كوردىستان ، يان بەواتايەكى سىاسىي رەوانتر ، درېزىكىرنەوهى سىنورى هەرييمى كوردىستان كەركوك و ناوجەداگىركراؤەكانى تر لەخۇ بگرىيته وه ، بەدروشمى پەنگاۋەنگ و كەفوكلۇ و رەپكىرنى دەمارى مل و فوكردن بەمايكەرۇفۇندا نابىت ، ئەوهندەي پىويسىتى بەوردەكارىي سىاسىي و هەلۋىستى سىاسىي روون و هەنگاوى سىاسىي ئازايانە و دېپلۆماسىي وردوژير هەيە ، ئەو قىسەيەسى سەرۆكى هەرييم شتىكى باشه كە گوتى " وەنەبى مام جەلال لەبەغداد و من لىرە ئاكامان لەيەك نەبى ، بەلكو شتەكان بەراۋىچ دەكەين ". لىرەوهى سەرۆكى هەرييم و سەرۆكى عېراق ، دەبىت ئەوهندەي بۇ پازاندنهوهى دەسەلات و كورسييەكانيان پەرۋىش ، چارەگى ئەوهش دلسۆزىي بنوين بۇ كەركوك و ئاوارەكانى كەركوك . لەگەرانەوهى كەركوكىشدا نابىت رۆلى هىچ حىزب و لايەنېكى سىاسىي بەركەنار بخرى ، بەلكوو دەبى هەلۋىستى تاكە يەك نەفرەريش بەھەند وەربىگىردرى و سەرورىييش بۇ ھەموو تاكىكى كورده ، تەنانەت بۇ ھەموو ئازادىخوازىكە كە بەشدار دەبىت لەراستىرنەوهى ئەو سىتمە گەورە مىزۈوبىي و نەتەوهىيەدا . بۇيە نابىت هىچ كەسىنەتلىكىسىت فرۇشىي بەكەركوكەوه بكتا ، ئەوە خەلکى كەركوك و كوردىستانە بىريار دەدەن كى دلسۆزەو كى بەرژەندييە ستراتېژىيەكان بۇ ئايدولۇڭىزىاي حىزب ، بەقوربانى هەندى دەسكەوتى تايىبەتىي و حىزبىي ناكات .

بارزانىي لە قسەكانىدا ، باسى لە بۇزاندنهوهى ئاودانكىرنەوهى كوردىستان كرد ، ئەم پرۆژانە نەك هەر جىڭاي ئەۋپەرى بىزو پىزانىنى خەلکى كوردىستانە ، بەلكوو زۆر زۆر درەنگىشە كە تا ئىستا حکومەتى حىزبەكان ئەوهيان نەكردووە . بەلام راستىيەك هەيە ، كە بارزانىي ناتوانىت پشت گوئى بخت ، ئەويش ئەوهىي ، ئىستا ئەو سەرۆكى ھەموو هەرييمى كوردىستانى باشۇورە ، لەمەدوا زۆر كەس رەخنە لىدەگىن ، كارىكاتىرى لەسەرەدەكەن ، دەبىت نەك هەر ئەو عەقللىيەتە حىزبىيە فرى بدات و ھەموو رەخنەكان بە گوئ قولاغىيەوه وەربىگى ، بەلكو دەبى چاوهەرۋانى ئەوهش بىت ، ئەگەر نيازى هەيە سەرۆكايەتىيەكەي ، سەرۆكى ويست و خواستە سىاسىي و جەماوەرىيەكانى گەلى كورد بىت ، دەبى بچىتە ناو جەماوەرەوەو هەر لەئەو جەماوەرەش هەندى جار بەرتەماتەو هىلەكەشى بەدەن ، جا سەنگى مەحەكى پۇستەكەي لىرەدا دەرددەكەويت ، ئايا پاسەوانەكانى بەگولله وەلامى خەلک دەدەنەوه ، يان بەلاسایكىرنەوهى پاسەوانەكانى سەرۆكە رۆزئاوايىيەكان سەرۆكەكەيان دەپارىزىن ، ھاوكات چونكە ئىتەر ئەو سەرۆكى ھەموو ناوجەكانى كوردىستانە ، دەبىت نەك هەر بەيەك چاوش سەبىرى گرميان و بارزان ، شارەزۇور و ھشتى ئاكرى و مزوورايەتىي ، قەلادزى و زاخۇ ، خانەقىن و ئامىدىي بكتا ، بەلكوو زۆر بەوردىي و كارامەيى و وېزدانەوه بايەخى زىاتر بەت بە شوپىنانى زيانيان زياتر لىتكەوتۇوە .

بایه‌خه کانی سه‌رۆکی هه‌ریم ده‌بیت له‌شوینه پیویسته کانه‌وه ده‌ست پیکات ، ده‌بیت گه‌رمیانیک که هه‌میشە پلیشیزراوه‌ته و له‌لایهن حکومه‌ته شوقینیسته یه‌ک له‌دوای یه‌که کانی عیراچوه ، گه‌رمیانیک زورترین پیژه‌ی کۆسکه‌تووانی گه‌لی کورد له‌خۆدگرئ ، درنده‌ترین نۆپه‌راسیونی ئەنفالی تیاداکراوه و زورترین قوربانیانی پاشماوهی ئەنفالی له‌خۆگرتووه ، دژوارترین به‌رخودان و به‌گزداچوونه‌وهی تیاداکراوه ، هه‌زارترین چین و توییزه‌کانی خه‌لکی کوردستانی تیادا مۆل بوبه . بۆیه ده‌بیت گه‌رمیانی گه‌وره له ده‌سته کانی که‌رکوهه و تا سنووره کانی خانه‌قین له‌پیش هه‌موو شوینیکه‌وه دابنرین . له‌شاره‌کانیشدا ، ده‌بیت نازی شاری که‌رکوک و خانه‌قین و شه‌نگارو شاروچکه ته‌عریبکراوه‌کانی تر ، بخربن سه‌روو شاره‌کانی تری کوردستانه‌وه و زورترین پرۆژه‌ی ئابوری و کۆمەلایه‌تیيان تیدا به‌گه‌ربخري .

یارمه‌تیدانی که‌سوکاری شه‌هیدان ، مرۆڤانه‌ترین و په‌واترین کاریکه که ده‌بیت سه‌رۆکی هه‌ریم و حکومه‌تى یه‌کگرتووه هه‌ریم به‌شیوه‌یه کی فه‌رمیی و گونجاو و دادپه‌روه‌رانه یارمه‌تیيان بدەن . سه‌رۆکی هه‌ریم ده‌بیت ئیتر و هکو سه‌رۆکی پارتیی هه‌لسوکه‌وت نه‌کات و هه‌رجچی کۆن‌موسته شار و کۆن‌نه سه‌رۆک جاشه‌کانه له‌خۆی کۆبکاته‌وه و هکو له‌مه‌وپیش کردوویه‌تى ، ده‌بیت که‌سوکاره‌کهی شه‌هید ئارام و مامه‌پیشه و ئەنوه‌ر حه‌سنه و سه‌دانی تر که شه‌هیدی یه‌کیتیین [{{دیاره زوربه‌یان به‌دهستی ئه‌و جاشانه کوژراون که زوربه‌یان لای پارتیی جمه‌یان دیت ، ئه‌و جاشانه کوژراویشنه‌ته‌وه هه‌ندیکیان به‌شه‌هیدی پارتی دانراون}}] ، به‌هه‌مان چاو سه‌پیربات که سه‌پیری قوربانیانی بارزانییه‌کان ده‌کات . هه‌روه‌ها شه‌هیدانی حیزبی شیوعیی و زه‌حمده‌تکیشان و سوشيالیست و چه‌په‌کان و هه‌موو ئه‌وانی تر ده‌بیت و هکو شه‌هیدیکی پارتی بخوینیتەوه . شه‌هیدو شانازیی کردن به‌شه‌هیده‌وه نابی له‌چوارچیوهی عه‌قایی حیزبییدا سور بخوات و ده‌ستمایه‌ی لی بچینریتەوه ، ناشکری که‌سانیک له‌سه‌رده‌می شورشی ئه‌یولادا به هه‌لامه‌ت و دووپیش پیوه‌دانیکه‌وه مردیتین ، بو هه‌لکشانی پیژه‌ی شه‌هیدی حیزب ، ئیستا بکرین به ته‌وق و له‌گه‌ردنی هه‌موو گه‌لی کورد بئالیتیرین و زورترین پارووی چه‌وریش به‌قورگی که‌سوکاره‌کانیاندا له‌سه‌ر حیسابی سه‌دان هه‌زاری که‌سی شایسته‌تر بکریت .

له‌شوینیکی تردا له‌گه‌نده‌لی کرد ، ئایا به‌راست ، هه‌ر بو دروشمه ، يان ئەم پارله‌مانه نوییه توانای ئه‌وهی هه‌یه که له چه‌ندین بیلیون دۆلاری گومرگه‌کان و سه‌رچاوه داراییه‌کانی تر بپیچیتەوه که چیان لیهات ؟ ، ئایا پارله‌مان توانای هه‌یه گه‌ردنی حیزب بشکینی بو ئه‌وهی له‌و هه‌موو به‌پرسه حیزبی و حکومیانه‌ی هه‌ردوولا بکۆلیتەوه که له‌دهریاگه‌نده‌لییدا غه‌رق بونه . ئایا تا ئیستا که‌س ده‌زانی و هزیره‌کان و سه‌رۆک و هزیران و به‌پرسه حیزبییدا کان چه‌ندیان پاره له‌خه‌زینه‌ی خه‌لکی کوردستان بو گیرفانی تایبەتی خۆیان به‌تالان بردووه ، ئایا پارله‌مان ده‌توانی خۆی پاکباته‌وه له فایلرەشە‌کانی ناوی ، پیش ئه‌وهی نوینه‌راییه‌تی گه‌لی کورد بکات ، ئایا که‌س زانیویه‌تی ته‌نانه‌ت بودجه‌ی سالانه‌ی پارتیی و یه‌کیتیی و حکومه‌ته‌کانیان چه‌نده ؟ ئایا پارله‌مانی کوردستان توانای هه‌یه ، ملى هه‌موو حیزب و سه‌رکرده‌یک بگرئ و سامانه تایبەتییه‌کانیان ئاشکرا بکەن ؟ ، به ئاگاداریی میدیا و رۆزنامه‌وانان و لیزنه‌یه کی ده‌ستوری و یاسایی ئه‌وهی که‌دزیویشیانه لای که‌میی بو خه‌زینه‌ی خه‌لک و حکومه‌تی یه‌کگرتوو بگیرنه‌وه .

ئایا سه‌رۆکی هەریم ئاماده‌یه له خودی خۆیه‌وه دەست پى بکات ، له بنه‌ماله‌کەی خۆیه‌وه دەست پى بکات و سامانه بى ئەزماره‌کانى خۆيان ئاشكرا بکات و بۆ خىريش بىت كەمیك لهو چەندىن بىلىيون دۆلاره‌ى له‌سەر حىسابى خەلکى كوردىستان كەلەكەراون و له‌هەندەران خراونه‌تە كاره‌وهو هەزاران پشک (share) يان له كۆمپانيا زەبەلاھە‌كاندا پىكىرداوه ، بگىرىتەوه بۆ خەلکى هەزارى كوردىستان و لىقەوماوانى شەره يەك له‌دوى يەكەكانى كوردىستان ، ياخودو هەرھىچ نەبى بهەولى خۆ و بنه‌ماله‌کەي بىخەنەوه گەر له‌كوردىستاندا و ئەو پىرۇزانەى له ئەمېرىكا و ئەوروپا و ئاسيا هەيانه بەھىنەوه كوردىستان و هەزاران گەنجى بىكارو هەزاران خاوهن بروانامەى بىكارى لى دابمەزريين و ژىرخانى ئابورىي كوردىستانى كەمیك پى ببۇزىنەوه .

بەداخه‌وه زىيىدانىيانى سىياسىي كە قارەمانلىرىن و بەوهفاترىن و شۆرۈشكىرىترين چىن و توپىزەكانى كۆمەلگايى كوردىستانن ، باسىكىيان له‌سەرنەكرا ، ئowan له‌ھەموو كەس زياتر مافەكانىيان خوراوه ، دەبى لەھەمووان زياتر رېزۇ ستايىشيان لى بىرى و لەپۇوو دارايىشەوه بەگونجاوترىن شىيوه كە شايىستەئەو مروقانە بىت كە بەشىك له‌تەمەنيان له گرتۇوخانەكانى بەعسدا گۇزەرەندىووه ، قەرەبوبىكىرىنەوه . هاوكات قەرەبوبو كەندا له شەرەكانى ناوخۇدا ، له شەركىردن له گەل سوپاى بەعسدا ھەنگاۋىيى پۆزەتىقە ، بەلام نەك قەرەبوبۇ ئەو سەرۆك جاش و ئاغاوه دەرەبەگ و كوردىفرۇشانە بىرىتەوه كە ئىستا زۇرتىرينىان له لاي پارتى ديموكرات و كەمېكىشيان له لاي يەكىتىي لانه يان گەرمەو بەتون پېرۇزبایيان نارد ، ھەندى سەرۆك جاش لەبرى ئەوهى لەزىيىناندا بۇونايه ، لەئەوروپاشه‌وه برووسكەي پېرۇزبایيان بۆ سەرۆك دەنارد . لەلایەكى ترەوه له ئەنjamى شەپى ناوخۇوه سەدان كەس تا ئىستاش له گرتۇوخانە بەدناوهكەي ئاكىرىدا دەنالىين ، جگەلەوهى سەدانى تريان لى بىسەروشۇنىكراو سەدان خىزانى كوردىستان بەگشتى و شارى ھەولىر بەتايىبەتى ، تا ئىستاش نازانن مىرددەكانىيان ، جگەرگۆشەكانىيان له چ ئۆپەراسىيۇنىكى دەزگاڭakanى پاراستىدا ونبۇون و بۆ كوى نىيردران و چۆن ئەنفالكران ، ئايادەكرى كوردىستانىك خاوهنى رىكۆردى گرتۇوخانە ئاكىرى بىت ، پىيى بىغۇترى هەریمەك سەرۆكى ياساىيى هەيە و مافى مروق و ئازادىي تىيدا پىشىل ئاكىرىت ! .

سەبارەت بەوهى كە خەونى دوژمنان نايەتەوه دى جارىكى تر دووبەرەكىي بکەويتەوه نىوان پارتىي و يەكىتىي پەيامىكى جوان و خۆشە! ، بەلام گەرەنتىي چىيە كە ئەمە رۇونەداتەوه ، ھەمۇوى چەند ھەفتەيەك لەمەوبەر بۇو ، تەنانەت تەلەفۇنىشتن بەيەكەوه ناكرد ، ئىمەيلەكتان بۆيەكترى نانارد ، د. مەحمود عوسمانىstan كەبۇوه پۆستەچىي نىوانستان ، تەنانەت پېيشكى ھەوالەكان واياىندهگەياند ، يان بەمەرجەكانم قايل بن ، يان ئەوه عەردو ئەوهش گەز (دۆلى زيارەت و كەپكى ھەمد ئاغا و كلاۋقادىم سەنگى مەحەك بن !؟) .

له درىزەت و تار خويىندەوهكانى پارلەماندا ، قسەكانى حاجم ئەلەسەنىي و د. ئەحمدە چەلەبىي ، كەمېك له بەرژەوەندى گەلى كوردىستاندا بۇو ، جىگاي پىزائىنى خەلکى كوردىستان و پارلەمانه بەدلەنلەيەوه ، ھەرچەندە سەرۆكى پارلەمانى عىراق موجامەلە تايىبەتىي زۇركىرد له قسەكانىدا خەرىك بۇو بىت به موتەنەبى و وينەكەي مەلا موستەفای بارزانىيىش بکات بە " سەيىفي دەولەمى

حه‌مدانی". هاواکات هاتنی هه‌ندی له‌شیعه‌کان و نه‌هاتنی هه‌ندیکیان ، په‌یامیکی شاراوه‌یان به‌خه‌لکی کوردستان دا ، عه‌لاویی دوستی به‌عسییه‌کان ، نه‌هاتبوو . شیخ یاوه‌ری ئه‌نتی مادده‌ی 58 ، ئه‌گه‌ر زاوابوونه‌که‌ی لیّدھربچیت ئه‌ویش نه‌ده‌هات ، جه‌عفه‌ریی ده‌مراستیی پانئیسلامیز میی شیعه‌و شوّقینیز می عه‌رهبیی نه‌هاتبوو ، که ئه‌گه‌ر پارتیی و یه‌کیتیی نه‌بوونایه هه‌رگیز به‌خه‌ونیش پوستی (سه‌رۆک و وزیران) به‌خویه‌وه نه‌ده‌بینی تا به‌وشیوه‌یه پۆز به‌سەر گه‌لی کورددا لیبدات .

هه‌ر له‌پیوه‌ند به وینه‌که‌ی مه‌لا موسته‌فای بارزانه‌وه ، نه‌ک هه‌ر هیچ ئازادییه‌ک و پای به‌رامبه‌ر له‌هه‌لواسینی ئه‌و وینه قه‌باره گه‌وره‌بیدا ره‌چاو نه‌کرابیوو ، به‌لکوو ریکوپه‌وان سه‌پاندی هه‌ژموونی ده‌سەلاتی سه‌ربازیی و سیاسیی پارتیی دیموکراتی کوردستان بwoo له‌بەرامبه‌ر یه‌کیتیی نیشتمانیی کوردستاندا که به‌یارمه‌تی سوپاکه‌ی به‌عس ئه‌و بالانسە سه‌پیندرا به‌سەر گه‌لی کورددا ، که تا ئیستاش شانی هه‌موو گه‌لی کورد ، له‌ژیّریدا که‌چه . به‌لئى سه‌پاندی کولتووری گه‌وره‌کردن‌وهی سه‌رۆک و نه‌وه‌کانی سه‌رۆک بwoo ، ئاھر گومانی تیدا نییه ، لای کەم پتر له نیوه‌ی گه‌لی کورد له باشورووردا پارتیی به‌حیزبی خۆی نازانیت و سه‌رکردايەتییه‌که‌یشی به سیمبولی خۆی نازانیت ، هه‌روه‌ها له‌بەر ئه‌وه‌ی یه‌کیتیی باری خواره ، (یان وەکو خۆیان دەلین له‌بەر دلسوزیی بۆ گه‌لی کورد به‌هه‌موو مه‌رجه‌کانی پارتیی رازیبیوون بۆ ئه‌وه‌ی دەرفه‌تە میززووبیه‌کانی بۆ کورد هاتوونه‌تە پیش ، له‌ده‌ست دەرنەچن) ، پارتیی هه‌ژموونه سه‌ربارزیی و دارایی و سیاسییه‌که‌ی خۆی به‌تۆبزیی سه‌پاند . به‌کورتیی ئه‌گەر پارله‌مان له سلیمانیی یان که‌رکوک ئه‌و کۆبۆن‌وه‌یی بکردایه ، ئه‌وا یه‌کیتیی ، ئه‌گه‌ر وینه‌که‌ی بارزانیی هه‌ر پی لانه‌برایه ، ئه‌وسا وەکو بالانسیش بۇوایه وینه‌یه‌کی شیخ مه‌ Hammond ، یان قازیی ، له‌پال بارزانییدا داده‌تا .

سه‌باره‌ت به‌بەشداریی سیاسیی ولاتان و لایه‌نه‌کانی ناو عێراق ، ئاستی نوینه‌رایه‌تی ئه‌میریکا و به‌ریتانیا زۆر له‌خوار بwoo ، هه‌ر شتیک بwoo له‌کۆل خۆیان کردوووه‌وه ، بیگومان له‌سیاسەتدا ئاستی نوینه‌رایه‌تیی ، ئاستی خویندنه‌وه‌یه بۆ به‌رامبه‌رەکەت ، له‌قسەکانی نوینه‌ری کۆنسلی ئه‌میریکادا ، هیچ گه‌شبنیییه‌کی ئه‌وتۆ بەدی نه‌ده‌کرا ، ئه‌و به‌شیوه‌یه‌کی گشتیی قسەی له‌سەر عێراق دەکرد ، قسەی له‌بینیاتانه‌وه‌ی عێراق دەکرد ، ئه‌وه‌ش خویندنه‌وه‌ی دیدی وەزارەتی دەرەوەی ئه‌میریکییه‌و دەشکری بگوتریت خویندنه‌وه‌ی وردودرشتی ئیدارەی بuoush و کابینه‌که‌ی له‌ژیّر گوشاریکی سیاسیی و دیپلۆماسیی و جه‌ماوەریی زۆردان ، چ له‌ئاستی نیونه‌تەوەبیدا و چ له ئاستی ئه‌میریکادا بۆ دیاریکردنی ساتەوەختی کشانه‌وه‌ی هیزه‌کانی ئه‌میریکا ، له‌بەرامبه‌ریشدا ئه‌میریکا به‌هه‌رنخیک بwoo دەیه‌وی له‌سەر ئیسکوپرووسکی کورد ، سوننەکان و به‌عسییه‌کان بھینیتەو سه‌رشانق . بۆیه کورد به‌گشتی و ئه‌و پوسته سیاسییه‌ی سه‌رۆکی هه‌ریم دەبی کار بۆ شه‌رکردن له‌گەل کاتدا بکەن و چیتر کیشەکانی کوردستان ، له‌سەر وروشیانه‌وه که‌رکوک دوانه‌خریت ، کاتی پیوه‌نەکوژری و رۆژ بەرینه‌کریت . ئیستا هه‌موو سیاسییه‌کانی کوردستان دەلین ، دواخستنی که‌رکوک ، بەواتای ، دۆراندی که‌رکوک دیت ، ئه‌ی بۆچیی ریگا دەدەن له‌وەزیاتر دوا بخیریت .

درەنگ پیکھینانی ئه‌نجوومەنی پاریزگای که‌رکوک و دانانی پاریزگارو سه‌رۆکی ئه‌نجوومەن و قائیمقائی ناوه‌ندیی بۆ شاری که‌رکوک ، نه‌لە ئەستۆی عه‌رەبەکان بwoo ، نه‌خەتاي تورکمانەکان و

بهره‌ی تورکمانی و دهله‌تی تورکیا بود، خه‌تای سه‌ره‌کی، خه‌تای پارتی و یه‌کنیتی بود، ئاخر لیزه‌وه‌یه مروقی کورد ره‌شبنیی زیاتر دایده‌گریت، کاتیک دوو حیزب له‌سهر ده‌سه‌لات و پوستی بالا له‌وشاره‌دا هه‌موو شتیک رابگرن و شه‌ریان له‌سهر گه‌راندنه‌وه‌ی که‌رکوك بگویزنده‌وه بۆ شه‌ر له‌گه‌ل یه‌کتردا. به‌لئی ئه‌رکی سه‌ره‌کی هه‌ریم، ده‌بی ئه واقعیه قبول بکات که ناکریت به‌عه‌قلییه‌تی که‌لئه‌گایی هه‌ولیر و ده‌وکه‌وه، کار له‌که‌رکوكدا بکری، پاوانخوازی بۆ هه‌ر شوینیکی تری کورستان بیخوات، بۆ شاری که‌رکوك نایخوات، پارتی له دوای هه‌رمی حه‌فتاو پینجه‌وه، جى په‌نجه‌ی سیاسی و پیشمه‌رگه‌یی به شاری که‌رکوكه‌وه دیار نییه، ئه‌مه چه‌ند تالیش بیت، پارتی ده‌بی ئه‌م راستیه‌هه‌رس بکات، بؤیه ناکری به عه‌قلییه‌تی بونون به (حاکمی شار)وه، له‌که‌رکوكدا هه‌لویست ببەخشیت‌وه، ده‌بیت پارتی و یه‌کنیتی کار بۆ ئایینده‌ی سیاسی و جوگرافی و میزه‌ووی شاری که‌رکوك بکه‌ن، له‌زووترين کاتدا دهست بکه‌ن به هه‌نگاوه سه‌ره‌تاپیه‌کانی سرینه‌وه و پاکتاوی نه‌زادیی و ته‌عریب، چیتر ریگا به‌هیچ لایه‌نیک نه‌دهن که‌رکوك و کیش سیاسییه‌که‌ی دوابخری. ده‌بی سه‌رکردایه‌تی کورد له‌و هاوکیش سیاسییه ساده‌یه باش بگات که هیچ فاکته‌ریک به‌ئه‌ندازه‌ی فاکته‌ری (کات) گرنگ نییه له جیکیربوونی کیشمه‌کیش و دیاریده سیاسییه‌کاندا.

رامان له سه‌رکردایه‌تی کوردو سه‌ره‌کی پارتی بۆ خوی بی چاره‌یی و نائومیدیی کورد ده‌گه‌یه‌نیت، که شوپشی ئه‌یلول و تاکرقویی مه‌لا موسته‌فای بارزان شکستی خوارد و هه‌رس به هه‌موو ئیراده‌ی سیاسی خه‌لکی کورستانیش درا، بربار وابوو که خیل و عه‌شیره‌ت و پیوه‌ندییه دواکه‌وتووه‌کانی ناو تیره‌وه‌وز جاریکی تر جله‌وه سیاسی گه‌لی کورد نه‌گرنده‌وه دهست، به‌لام مه‌رج نییه هه‌میشیه که‌شتیی به‌ئاره‌زووی شه‌پوله‌کان بجو لیت. به‌داخه‌وه پارتی دیموکراتی کورستان، له‌ناو ئه و هه‌موو خه‌لکه زوره‌ی که‌هه‌یه‌تی، جاریکی تر متمانه‌ی دایه‌وه به کوری بارزانی بۆ سه‌رکردایه‌تی کردنی پارتی، ئیستاش له چه‌ندین کونتراکت و پروتوكولی سیاسی، له‌نیوان سه‌ره‌تاپیه‌تی سیاسی پارتی و یه‌کنیتیدا هه‌ردوو که‌سی یه‌که‌می ئه و حیزبه پوسته‌کانیان له‌سەخویان تاپوکرده‌وه، جیا له‌وه‌ی له‌ناو سه‌رکردایه‌تی پارتییدا، زورترین که‌سانی ده‌ست‌رۆیشتتو له‌بەره‌بابی سه‌ره‌کی هه‌ریم. له‌پیوه‌ند به دوو حیزب‌که‌شه‌وه، من بروم به‌ئه و نییه که مام جه‌لال وەکو مه‌سعود بارزانی ناکات، به‌پیچه‌وانه‌وه ئه‌گه‌ر مام جه‌لایش بۇی بلوایه له‌ناو یه‌کنیتیدا ئه‌وا هه‌موو یه‌کنیتی و میزه‌ووی یه‌کنیتی بۆ خوی و بنه‌ماله‌که‌ی تاپو دهکرد، به‌لام دیاره نه ریزه‌کانی یه‌کنیتی و نه سه‌رکردایه‌تی یه‌کنیتیش ئه‌وه‌یان پی هەرسناکرا، وەکو ئه‌وه‌ی پارتی و سه‌رکردایه‌تی پارتی له‌ئاستی یه‌ک نه‌فه‌ردا، کەس زمانی له‌ده‌مدا نییه.

لەم پیوданگه سیاسی و کولتوورییه سه‌رکردایه‌تی سیاسی کورده‌وه، له‌سالی 2005 دا، کورستان سه‌ره‌کی هه‌ریم هه‌لەدەبئیریت و ئه‌م سه‌ره‌که‌ش باس له‌ئازادیی ژنان و سه‌رېبەستیی وهاتنه‌مەيدانی ژنان ده‌کات، ده‌بی چه‌ند ده‌یه‌ی تری بویت که سه‌ره‌کی هه‌ریمی کورستان، نه‌ک ژنه‌که‌ی (یان ژنه‌کانی) بھینتە یه‌کتک له گه‌وره‌ترین و دیارترین کۆبونه‌وه‌ی سیاسی دۆزی کورده‌وه، به‌لکو تارمايیه‌کیشیان بۆ رۆژنامه و میدیا جۆراوجۆرەکان دەربکه‌وه. بەراستی من خه‌نییم بەو بیرکردنه‌وانه دیت، پیشکەوتووی کورستان ته‌نها له‌وەدا ده‌بیننده‌وه که دەلین شیعه دواکه‌وتووه‌و کورد پیشکەوتووه، ئه‌مه رەنگه له گشتگیرییدا راست بیت، به‌لام تاکی کورد ده‌بی

شانازی چی به خویه و بکات، تنهایا ئه وند بزانی (ئه ویش لەم چەند هەفتەیە وە) کە سەرۆکە کەی هەشت مەنالى ھەیە، کەس ھەیە بزانی لەو ھەشت مەنالە چەندیان كچن، كەس ھەیە بزانی ناوی ھاوسەرى سەرۆکى ھەریم چىيە؟ لەسالى چەنىشدا؟ ... لەسالى 2005 ى زايىنيدا! ئايا دەكىرى، ژنانى كوردىستان ئازاد نەبن و داواى ئازادىيش بىكەين بۇ گەلى كورد! .

سەرۆکى ھەریم، سەرەپاي ھەر راپردوویە کى سیاسىي خۆى و حىزبە کەي، ئىستا سەرۆکى ھەریمى كوردىستانە، ئەركىكى مىۋۇويى گەورە كەوتۈوەتە سەرى، پېش ھەموو شىتكە مەسعود بارزانىي نابى ئازارى ھەستى خەلکى كوردىستان بىدات كە زۆربەي نزىك بە تەواوى خەلکى كوردىستان دەنگىيان بۇ جىابۇونە وەي كوردىستان دا لە رىيى بزوتنە وەي رىفراندۇمە وە، ئەمە ھەستىكى شاعيرانە و فانتازىبىا يىيە وەك مام جەلال تەفسىرى دەكەت، ئەمە خوليا نىيە ئە وەندەي ئەجىتىدai سیاسىيە، رىفراندۇم بۇ سەرەبە خۆيى، پرۆژە يە کى سیاسىيە و مولكى ھەموو گەلى كوردى. سەرۆکى ھەریم بۇ جىڭىركردن و تۆكمە كەرنى كورسىيە کەي خۆى، لە چواچىوەي ھاوكىشە ناوجە يىي و جىبهانىيە كاندا، نابىت ھىچ ساتو سەرەدایەك لەسەر چارەنۇو سیاسىي خەلکى كوردىستان بىكەت، ئەمە ئە داوايە ناگەيەنەت كە خوینگەرمانە جاپىي سەرەبە خۆيى بىرى، سەرەبە خۆيى كەركوكە دەست پى دەكەت، ھەركاتىك توانرا شىرپەنچەي سیاسەتى تەعرىب لەكەركوكدا لەكەركۈريشە وە ھەلبە كېنرى و كەركوك و شوينە كانى تر بلەكتىرەتە و بەئم بەشە ترى كوردىستانە وە، ئەوا بىگومان نىوهى ھەنگاوهە كانمان بەرەو سەرەبە خۆيى بىرىو وە. من پىم وايە ھەنگاونان و رىفراندۇم بۇ سەرەبە خۆيى بە بى كەركوك، خۆكۈزۈيە کى سیاسىيە و ھىچ ئاكامىكى باشى بە دواوه نابىت.

بۇ راپەرەندى كارەكانى سەرۆکى ھەریم، سەرەركەدایەتى يەكىتىي نىشتمانىي كوردىستان دەكە وېتە وە بەر تاقىيەرەندە وەيە كى زۆر سەختە وە، بەدلەنەيە تىيەتىي لەبەر بەرژە وەندىيە سیاسىي و ستراتيئىزېيە كانى گەلى كورد ھاوا كارىي تەواوى سەرۆکى ھەریم نەكەت، نەك ھەر كارەكانى سەرۆکى ھەریم ناجىيەتە پېشە وە، بەلکۇ دووبارە رېسەكەشىان لى دەبىتە وە بەخورىي. بۇ يە كاتىك يەكىتىي ھەنگاونان بەرەو يەكگەرتنە وەي ئىدارەكان و جىڭىر بۇونى پۇستى سیاسىي و ياساىي سەرۆکى ھەریم، لە چوارچىوەي پارلەماندا، كەواتە لەسەر يەكىتىي زۆر پىيويستە كە قسەي خۆى بباتە سەر و بەرژە وەندىي حىزبىي بخاتە لا وە بەرژە وەندىي گەلى كورد بخاتە سەرەوە، ئەمە لە دورما وەدا بە قازانچىي يەكىتىي دەگەرېتە وە.

رامانىش لەئاست ھەلسوكە وەكانى مام جەلال ھەركاتى چاپىكە وەتنيكى ئە و لەكەل رۇزىنامە كاندا بخوينىتە وە، مروقق توشى شۆك دەبىت . لەسەرەتادا سەرەركەدایەتى سیاسىي يەكىتىي دەبىت ئە و راستىيە تالە بەيەك بىن بخواتە وە، كە مام جەلال لە ئۆخۈنى كورسىي سەرۆكەيەتى عىراقدا، زۆر پەلەي كرد، رانە وەستا دەسەلاتە كانى سەرۆكى ھەریم دىيارىي بىرىت و لىيەنەي ياساىي و كەسانى پىپۇر لە بوارى ياسادا تاوتىيى بکەن، بەگۆتە كارىي لەنیوان خۆى و مەسعود بارزانىيە سەرۆكى عىراقى بۇ خۆى داناد سەرۆكى ھەریميش بۇ مەسعود بارزانىي. ئىستاش ئە و دەسەلاتە رەھايەي مەسعود بارزانىي كە مەترىسيي زۆرى ھەيە بۇ سەر مافى مروقق و ھەموو جۆرە دەسەلاتە كان و

پاونکردنی دامنه‌لات و جنگیرکردنی هرچیزی زیارتی تاکرُوبی ، خهتاکه‌ی له ئهستوی مام جه‌لال و سه‌رکردایه‌تیی یه‌کیتییه . ئه‌وه راسته که‌م که‌س له‌ناو یه‌کیتییدا به‌زیندووه‌کان و مردووه‌کانیشییه‌وه بـهـئـهـندـازـهـیـ مـامـ جـهـلالـ بـهـ درـوـسـتـکـرـدـنـ وـ پـیـگـرـتـنـیـ یـهـکـیـتـیـیـهـ مـانـدوـوـ بـوـبـیـتـ،ـ بـهـلامـ هـیـچـ سـهـرـکـرـدـایـهـ کـیـشـ بـهـئـهـندـازـهـیـ مـامـ جـهـلالـ زـیـانـیـ بـهـ ئـابـرـوـوـیـ سـیـاسـیـیـ یـهـکـیـتـیـیـ نـهـگـهـیـانـدوـوـهـ ،ـ زـوـبـهـیـشـیـ لـهـئـهـنـجـامـیـ رـاـگـهـیـانـدـنـیـ رـوـژـنـامـهـگـهـرـیـ وـ دـوـانـدـنـ بـوـ مـیدـیـاـکـانـهـوـهـ ،ـ کـهـ دـوـاتـرـ رـیـکـ لـهـسـهـرـیـ یـهـکـیـتـیـیدـاـ شـکـاوـهـتـوـهـ .ـ

سه‌رۆکی عێراق ، بـهـ رـاـگـهـیـانـدـنـهـ پـوـژـنـامـهـوـانـیـیـهـکـانـیـ ،ـ مـیـژـوـوـیـ سـیـاسـیـیـ خـوـیـشـیـ کـالـدـهـکـاتـهـوـهـ بـهـوهـیـ کـهـ ئـهـوـ رـوـژـیـکـ لـهـرـوـژـانـ خـهـبـاتـیـ بـوـ سـهـرـبـهـخـوـیـ گـهـلـیـ کـورـدـ وـ دـهـولـهـتـیـ سـهـرـبـهـخـوـیـ کـورـدـیـیـ نـهـکـرـدـوـوـهـ ،ـ دـاخـواـزـیـیـهـ سـیـاسـیـیـهـکـانـیـ گـهـلـیـکـیـ 50ـ مـیـلـیـوـنـیـ بـهـیـنـیـتـهـ سـهـرـ ژـهـمـیـ مـاسـیـخـوارـدـنـیـکـیـ!!ـ ،ـ ئـاـخـرـ هـهـزـارـ قـسـهـیـ لـهـئـهـوـ شـیـوـهـیـ بـزـانـیـتـ ،ـ نـهـکـرـدـنـیـیـ باـشـتـرـهـ لـهـ کـرـدـنـیـیـ ،ـ حـیـکـمـهـتـ لـهـئـهـوـهـدـایـهـ چـیـیـهـ ،ـ کـهـ سـهـرـوـکـیـ عـیـraqـ ،ـ ئـهـمـ شـهـکـرـانـهـ بـوـ حـوـسـنـیـ مـهـحـلـیـ ،ـ رـوـژـنـامـهـوـانـیـکـیـ رـوـژـنـامـهـیـ ئـاـكـشـامـیـ تـورـکـیـ دـهـشـکـیـنـیـ .ـ مـامـ جـهـلالـ بـوـ دـهـبـیـ ئـهـوـنـدـهـ خـوـیـ بـچـوـوـکـ بـکـاتـوـهـ لـهـبـهـرـ ژـوـرـنـالـیـسـتـهـکـانـداـ ،ـ هـهـرـچـیـ بـهـدـمـیدـاـ هـاتـ لـیـ نـاـوـهـسـتـیـوـهـ وـ بـوـ چـهـنـدـ رـوـژـیـ دـوـاتـرـیـشـ ،ـ پـیـاـوـهـکـانـیـ مـامـ جـهـلالـ لـهـ سـهـتـلـاـیـتـ وـ رـوـژـنـامـهـکـانـهـوـهـ قـسـهـکـانـیـ بـوـ چـاـکـ دـهـکـهـنـهـوـهـ بـرـوـبـیـاـنـوـوـیـ بـوـ دـهـهـیـنـنـهـوـهـ دـهـلـیـنـ مـهـبـهـسـتـیـ ئـهـوـهـ نـهـبـوـهـ .ـ

ئـاـيـاـ دـهـرـوـیـشـهـکـانـیـ مـامـ جـهـلالـ ،ـ کـهـیـ دـهـگـهـنـهـ ئـهـوـ حـهـقـیـقـهـتـهـیـ کـهـمـامـ جـهـلالـ ،ـ چـ زـیـانـیـکـیـ سـیـاسـیـیـ لـهـ یـهـکـیـتـیـ دـاـوـهـ .ـ ئـاـخـرـ رـوـژـگـارـیـکـ ،ـ پـارـتـیـیـ بـاسـیـ لـهـ ئـوـتـونـومـیـ دـهـکـرـدـ ،ـ لـهـبـهـرـامـبـهـرـ مـافـیـ چـارـهـیـ خـوـنـوـوـسـیـنـداـ ،ـ ئـاـلـاـیـ عـیـraqـیـ لـهـپـارـلـهـمـانـهـکـهـیـ 1992ـ دـاـ بـهـشـانـاـزـیـیـهـوـهـ دـهـشـهـکـانـدـهـوـهـ ،ـ ئـیـسـتـاـ ئـاـلـاـیـ بـهـعـسـ لـهـ سـهـرـ هـهـلـبـجـهـ دـهـشـهـکـیـتـهـوـهـ ،ـ پـارـتـیـ لـهـ نـهـوـهـدـهـکـانـیـ سـهـدـهـیـ رـاـبـر~و~و~د~ا~شـهـپـیـ پـهـکـهـیـ دـهـکـرـدـ وـ سـوـپـایـ تـورـکـیـ دـهـهـیـنـاـ تـاـ دـوـلـیـ هـیـرـانـ وـ نـازـهـنـینـ ،ـ ئـیـسـتـاـ مـامـ جـهـلالـ هـهـرـشـهـ لـهـپـهـکـهـ دـهـکـاتـ وـ بـهـنـاوـیـ سـهـرـوـکـیـ عـیـraqـهـوـهـ دـزـیـ پـهـکـهـوـ بـوـ رـاـیـیـکـرـدـنـیـ دـلـیـ تـورـکـیـاـ هـهـلـوـیـسـتـ دـهـنـوـیـنـیـ وـ چـاوـ لـهـ گـهـرـیـلـاـکـانـیـ پـهـکـهـ سـوـورـ دـهـکـاتـهـوـهـ وـ بـاـوـهـشـیـنـیـ دـهـرـوـوـنـیـ گـرـگـرـتوـوـیـ شـوـقـیـنـیـزـمـیـ تـورـکـ وـ کـهـمـالـیـزـمـ دـهـکـاتـ وـ ئـوـخـهـیـانـ دـهـدـاتـیـ وـ لـهـئـهـوـهـشـ زـیـاتـرـ دـهـرـوـاوـ دـهـلـیـ ئـهـگـهـرـ سـوـنـنـهـ وـلـاتـانـیـ عـهـرـبـیـیـانـ هـهـبـیـتـ ،ـ شـیـعـهـ ئـیـرـانـیـ هـهـبـیـتـ ،ـ ئـهـوـاـ کـورـدـیـشـ تـورـکـیـاـ هـهـیـهـ .ـ ئـاـخـرـ مـامـ جـهـلالـ چـوـنـ دـهـتـوـانـیـتـ بـهـنـاوـیـ گـهـلـیـ کـورـدـهـوـهـ قـسـهـ بـکـاتـ؟ـ ،ـ بـهـکـورـتـیـیـکـهـیـ ئـهـوـ تـاـکـرـوـیـیـیـ مـامـ جـهـلالـ بـوـیـ مـهـیـسـهـرـ بـوـوـهـ وـایـلـیـکـرـدـوـوـهـ بـهـئـارـهـزـوـوـیـ خـوـیـ یـهـکـیـتـیـ بـداـ بـهـهـمـوـوـ دـارـوـبـهـرـدـیـکـداـ ،ـ لـهـبـهـرـامـبـهـرـیـشـداـ هـیـچـیـ ئـهـوـتـوـ دـیـارـنـیـیـهـ کـهـ بـوـ جـنـگـیـرـدـنـیـ قـورـسـایـیـ کـورـدـ لـهـعـیـraqـداـ کـرـدـیـتـیـ .ـ تـاـ دـیـتـ بـارـیـ یـهـکـیـتـیـ قـورـسـتـرـ دـهـکـاتـ وـ هـهـرـچـیـ زـیـاتـرـیـشـ ،ـ زـیـانـ بـهـ دـاهـاتـوـوـیـ یـهـکـیـتـیـ دـهـگـهـیـنـیـتـ .ـ

بـهـتـایـبـهـتـیـشـ لـهـسـهـرـ کـهـرـکـوـکـ کـهـ چـلـ سـالـهـ کـورـدـ خـوـیـنـیـ لـهـبـهـرـدـهـرـوـاتـ بـوـیـ ،ـ مـامـ جـهـلالـ بـهـ دـهـستـ هـهـلـگـوـفـینـیـکـ دـهـیـکـاتـ بـهـ بـرـوـکـسـلـیـ عـیـraqـ ،ـ لـهـپـیـ تـهـلـهـ فـزـیـوـنـیـ سـهـحـرـیـ ئـیـرـانـیـیـهـوـهـ ،ـ بـزـوـتـنـهـوـهـیـ رـیـفـرـانـدـوـمـ بـهـ (ـ اـسـتـهـلـاـکـ مـحـلـیـ)ـ دـهـچـوـوـیـنـیـتـ ،ـ بـزـوـتـنـهـوـهـیـ رـیـفـرـانـدـوـمـیـشـ نـوـوـزـهـیـهـکـیـانـ لـیـ بـهـرـزـ نـابـیـتـهـوـهـ .ـ يـانـ موـغـازـهـلـهـیـ شـوـقـیـنـیـزـمـیـ عـهـرـبـیـیـ وـ رـهـفـسـهـنـجـانـیـ تـیـرـقـرـیـسـتـ دـهـکـاتـ ،ـ هـهـمـوـوـهـ ئـهـمـانـهـشـ

به سیاست و دیپلماسیهای دهاده و به چاوی گهله کورده . به راستی جیگای سهرسو رمانه ، ئایا سه رکردا یه کیتی نیشتمانی کورستان و ریکستنه کانی ، چون ریگا به خویان دهدن ، له ئاست ئه و هه مو و راگه یاندنه خراپانه مام جه لالدا بۆ گوڤارو روژنامه و رادیو سه ته لایته کان دهیدات ، مات و بئ دهنگن ، ئاخ راگه یاندنه کانی مام جه لال به شی زوریان ئه ونده خراپن ، هیچ کاتی میدیا کانی یه کیتی هر باسیشیان ناکات ، ئه و میدیا گه وره یه کیتی هه یه تی ، ئه و هه مو و کادیره باشهی پیداهه لدان و سه ناکردنی سه روک ، باسیک ناکهنه لهو قسانه مام جه لال که لیزه و له ئه وی دهیانکات ، دواترین چاوبیکه وتنی مام جه لال له روژنامه ئاکشامدا له 25-06-2005 دا ، و هرگیردرا بۆ کوردی و روژی 27-6-2005 دا به دلنيا یه و لەناچاریدا له کورستانی فویدا بلاوکرایه وه . ئه وش لە دواى ئه وه هات پیشتر سایتی په یامنیر بۆ مه به ستی حیزبی خوی مه سه لە کهی تە قانده وه . به لئی چونکه زوربهی راگه یاندنه و چاوبیکه وتنه کانی خراپن ، راگه یاندنه کانی یه کیتیش خویان ناکهنه به خاوه نی . هر راگه یاندنه کی خراپی مام جه لال ، گورزیکی سیاسی گه وره لە برد ووی یه کیتی ده دات ، جگه لە وهی رابرد ووی سیاسی و پیشمه رگایه تی خویشی ده خاته گومان و مه ترسییه وه ، که چبی ماست اوچییه کانی ناو یه کیتی هر خه ریکی پینه دوزبین بۆ راگه یاندنه ترسناکه کانی مام جه لال ، لە کاتیکدا مەكتبه بی سیاسی یه کیتی و ریکستنه کانی و که سایه تییه کانی ناو یه کیتی و نزیک لە یه کیتی و ده بیت یه خه بگرن و بلین جه نابی زورگه وره هە لە ده ... ده بئ مەكتبه سیاسی یه کیتی جورئەت بنوینی ، بە ئاشکرا رایبگه یه نیت و بلیت ، ئه و قسانه مام جه لال رای تایبەتی خویه تی و ده ربی بیرو بوجوونی یه کیتی نییه ، تا لم ریگایه وه کاتی مام جه لال گوییان لئی ناگری ، بە ئاشکرا رایبگه یه نییه ، بە ئاشکرا رایبگه یه نیت و بلیت ،

لېردها جی خویه تی بە راویز کاره سه رله قینه کانی مام جه لال بگوتری ، ئیوه که تواناتان نییه ، یه ک ده ربینی سیاسی بۆ سه روک کە تان راست بکەن وه ، جورئەتی ئه وه تان نه بئ یه ک رەخنه له راگه یاندنه کانی مام جه لال بگرن ، ئه ئیشی ئیوه چبیه ، ئیشی ئیوه تە قدیس کردنی سه روک و حیزب و هە لە کانی نییه ، ئیوه ئیشان راست کردن و هە لە کانی سه روک و حیزب بولو ، بەلام چونکه زوربه تان خوینده واری نه خوینده وارن ، زوربه تان کۆمە لئی جاهیلی موناسەباتی سیاسیین ، دنیاش ئاخ ببیت دهست لە بە رژه وندییه ماددیه کانی خوتان هە لە ئاشکرا ، هر بە بیو وی ده میتنه وو خه ریکی تە کریسکردنی گوتاریکی بی ناوه روک کی سیاسیین کە خوشتان برواتان پیی نییه . قە لە مبە دهسته کانی ده روپشتی حیزب و سه روک ده بئ ئه وه باش بزان ، ئه وه 15 بۆ 20 سال لە وە پیش پارتی ده يکرد ، ئیستا مام جه لال دهیکات و هه مو و ئەم گۆلمەزو بە دەختیانه ش ناو دەنری سیاسە تکردن و دیپلوماسیی بونی کورد و بە کالایه کی هە رزان دە فرۆ شریتە وه .

یه کیتی بە هوی سیاسەتی تاکرۆیی چەند کە سیکه وه نەک هەر نە یتوانی ببیت بە ئالله رناتیقی سیاسی پارتی ، خه ریکه پاش بیست سال ، میز ووی پارتی دووباره ده کاته وه ، ئەم لە یه کچوون و لاساییکردنە وە یهی گوتاری سیاسی حیزبە کان و سه رکرده کان ئه وندە لە وە وو سه رجاوه دەگری کە ئاره زووی شکاندنی یه کتری و چاوشار کییان هە یه لە گەل یه کتریدا ، ئه وندە خه ریکی پاشقو لگرن و سه رکه وتن بە سه پشتی ئه ویتردان ، ئه وندە ئاره زووی یه کەھل ویستی و یه ک فیژنی (روئیا - vision) سیاسییان نییه بۆ دیاریده کانی کۆمە لئی کورستان و پیشەتە سیاسییه کان . من ماوه یه کی

زوره بپروام وايه ، گهلى كورد دهبي باجيڪي زور بدا تا پارتىي و هكوسه قلييەت باوكسالاري
، كولتوور دهربه گايەتىي بگوئى بق حيزبىك و هكوسه يەكىتىي ، بهلام ئايا ئه و پەيمام و گوتاره
سياسىيەي يەكىتىي هەييۇو ، به ميزاجى هەندى سياسيي سكراب و بيتاقەت و ناشايىسته به
شويىنه كانيان ، خەريک نىيە بەرهە پۈوكانە و بچىت !

سەرۆكى عىراق ، ئىستاش پىيى وايه ، بهو جۆرە راگەياندىنانه ، و هكوسه سەردەمى شەرى سارد ، دەكىن
پەوتى داوا سياسييەكانى گهلى كورد لە ساتمه كردن بپارىززىت و دوژمنىش نەورۇزىنىت و دۆستىش
زوير نەبىت ، يەكى لە سيفاتە خرابەكانى مام جەلال ئەوهەي ، خودى خۆي لەھەممو گهلى كورد بى
زاناتر و داناتر و سياسييترە ، كەچىي لەبرامبەر يەك رۇژنامەوانى بىيانىي هەرزەكاردا ، هەلەي و
دەكات كە هيچ سەرۆك عەشيرەتىك نايقات . مام جەلال و پياوهەكانى مام جەلال لەناو سەركىدايەتى
يەكىتىيدا دەبى ئەو راستىيە بىان ، داتاكانى سەردەمى شەرى سارد بۇ جىڭىر كردىنە كەنەشى
سياسىي نەك لە جىهانى ولاتانى سىدا چىت نايخوات ، بەلكوو لە هيچ كېشىمە كېشىكى ترى ئەم
دنيايدا بىرىشىان نەماوه . سياسەتى نوى ، شەفافىيەت بۇونە ، ناكرى لە سلېمانى شتىك بلىي و لە
بەغداد شتىكى تر و لە سەر مىزىكى ماسى خواردى ئىستەنبۇولىش شتىكى جوداتر .

لە 29-06-2005 دا بق چەندەمین جار ، كۆشكى سېپى ئەميرىكا لەترسى فرۆكەيەك لە ئاسمانى
واشىنگتوندا ، بەبرەجاوى هەممو كاميراكانە و كۆشكەكەيان چۆلكردو و بۇوشيان شاردهمە ، خۆ
دەيانتوانى باسيشى نەكەن ، بەلام شەفافىيەت رىيگا نادات چىت پىچ و پەناكان دىزەبەدەرخۇنە بىرىن
، مام جەلاليش دەبى لە سياسەتدا فيرى شەفافىيەت بىبىت ، ئەو پۆستە مام جەلال بە دەستى هېتىناوه
لە راستىدا رېكەوتىن و تەوافوقي سياسيي تاو پىكەتە و ئىتىنەك جىاوازەكانى عىراق ، دەحساندى ،
بەلام گهلى كورد بە شىۋەيە سەپىرى دەكات كە بەرھەمى قوربانىيەكانىيەتىي لەھەمبەر شۇقىنىزمىي
عەربىيىدا ، ئىتە ئەو هەممو لاۋاندەنەوەيە شىعە سوننەكانى عىراق كەدىارە هيچى لى سەوز نابىت
لەپاي چىي ! لاۋاندەنەوە شۇقىنىزمىي تورك و پانئيرانىي و بە عسىزىمى سوورىيا بۇچىي ! ، مەخابن
ھەممو گهلى كوردىش لە خۆي پەدەكت . مام جەلال بق ئەو سەرۆكى عىراقە كە تەواو بۇو ، يەك
دەستكەوتەكان " ئىلىو بە دەست بەھىنەت ، سېبەي رۇژىش كە سەرۆكەيەتىيەكەي تەواو بۇو ، يەك
عەربىي عىراقىي و ولاتانى عەربىنى ترىش دەست خۆشىي لە مام جەلال ناكەن و بە خۆفرۆش و
بە كەنەشى ئەنەنەنەوە ، لە ملاشەوە زۆربەي گەلى كوردىش لە خۆي بىزراو دەكت . جا
ئەگەر مام جەلال و ماستاوجىيەكانى دەوروبەرى ئەمە بە سياسەت لە قەلەم دەدەن ، ئەوا گەلى كورد
ھەر دەبى باجي هەلەي سياسيي سەركىدەكانى بق ماوهەيەكى دوور و درىزتر بەتەنەوە و
دەستكەوتەكانىش بە دواپۇزى نادىيار بىسپىردرىن .

سەرئەنجام گەلى كورد دوو سەرۆكى هەيە ، دوو پۆستى زور گەورە لەناودا ، لەناوەرۆكىشىدا شتىكى
ئەوتۇ ديارنىيە ، كەركوك لە جىي خۆي شناو دەكت . تەعرىب تا دېت زىاتر دەلەمە دەبىت ، تىرۇرى
ئىسلامىي و شۇقىنىزمىي عەربە لەدەكشى بەرھە كوردىستان ، جگە لە سەرۆكى عىراق . 77 دەستە پىاوا
و ۋىنى سياسيي كوردا لە بەغدان ، دەميان داپچرىيە شەكرابى حەسەن و حوسين دەخۇنەوە .
نەيانتوانىيە خالىك بخەنە سەر ماددىي 58 ياساي كاتى دەولەتى عىراق . ئىستا پارىزگارى

کەرکوک و سەرۆکی ئەنجوومەنی کەرکوک و قائیمقامی ناوهندی کەرکوک ھەمووی کورده، بۆچى ئەم دوو سەرۆکەو ئەم دوو حىزبە هورۇۋۇزمى سیاسىي و ئىدارىي و دارايى خۆيان بۆ جىبەجىكىرنى ماددهى 58 ناخەنە گەر، بۆچى ناچنە پشت پىشنىازەكەي رېڭار عەلەپەنەوە كە كورد خۆي ھەلبىتى بە جىبەجىكىرنى ئەو ماددهى، كى دەستىان دەگرى، تاكەي كورد دەبى ھەر شتى بەسەردا بىپېنرى. كوا گوشارى ئىيە بۆ سەر جەعفەريي و ئەمېرىكاو بەريتانيا؟، بۆچى عەرەبە سونتەكان بە عەنتەريي داواكانى خۆيان دەسىپېنلىك، ئىيە سەرۆك بەو ھەموو خۆلەن ھەنگلەنانەي ئەمېرىكاش ھېچتان دىيار نىيە، ئىيە تاكەي خەمى كورسييەكانتان دەبىت، تاكەي چىزى دەسىلات لەزارتاندا وەك دەبن، سەرۆك زىپەكەي سەدام بەھەزاران شىوازى ترەوە پەيرەو دەكەن و ھەموو توپانى حکومەتەكانتان و حىزبەكانتان خستووهتە خزمەتى پىاھەلدان بەكورسييەكانتاندا.

ئەگەر ئىيە پاستگۇن لەگەل خەلکى كوردىستاندا و كەركوكتان بۆ گرنگە، ئەوا جىبەجىكىرنى ماددهى 58 بە پلهى يەكم پىويىستى بەپارهيدى، پىويىستى بەبۈدجەيدى، ئەي يەكتىتىي و پارتىي ئەو ھەموو بىليون دۆلارەتان بۆ كەركوک نەبىت بۆ چىبيتانە، بەبيانووی ئەوهى حومەتى عىراق بۈدجەى بۆ دابىن بىكەن، ئەوانەي خۆتان زىاتر قايم دەكەن، قازانجىي زىاتر كەلەكە دەكەنە سەرەيى و باكىستان نىيە گەلى كورد كەركوکىش بىدۇرىنى، تەنها ئىيە خۆش بن و ژمارەي سەدان مىليون و بلىونەكانتان زىاترو زىاتر بىت، باكىي چىتان بە مىۋۇوی پر لەخويىنى گەلى كوردەوە ھەيە؟، باكىي چىتان بەنەوەكانى داھاتووهە ھەيە؟. ئەم دوو حىزبە بە چواردە سال لە قۇناغى پاتەي لاستىك لەپېكىرنەوە بۇون بەخاوهنى چەندىن بىليون دۆلار، لەسەر حىسابى راستەوخۇي دەرامەتى خەلکى كوردىستان، كەي تىر دەخۇن؟، خۇ ناتانەوى بىن بە بىلەكەيت!، زۆربەي تەعرىبەكانى كەركوک، چاپيان لەوەيە پارەيان بىرىتى و بىرۇنەوە، بۆچىي پارەكانى دەن بۆ گەرانەوە كەركوکى دەل و قودسى!! كوردىستان بەكارناھىين. ئىيە بەحوكىم پۇستەكانى گەورەترىن ئەركى مىۋۇوبىي و سیاسىيەتان لە ئەستودايە، بەدىننەيەوە، گەلى كورد بەشىوەيەكى گشتىي، لەھىچ شتىكدا لەگەلتاندا نەبى، لە گوشار ھىنان بۆسەر ئەمېرىكاو جەعفەريي و لايەنە پىۋەندىدارەكانى تر بۆ جىبەجىكىرنى ماددهى 58، بەزۆربەي پەتىي لەگەلتاندايە، بۇيە لەسەرتان پىويىستە گوشارىي جەماوەرىي گەلى كوردىستان و سامانە زۆرەكانى ھەتانە، يەكەدەست و يەكەلۋىست بکەن و كەركوک لەدۇراندن، رېڭار بکەن و بۆسەر ھەریمە كوردىستان بىكىرنەوە.

